

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Boros Erzsébet ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Pető Zsolt ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés iránt a Szegedi Munkaügyi Bíróságnál 8.M.754/2007. szám alatt megindított és másodfokon a Csongrád Megyei Bíróság 2.Mf.21.489/2008/3. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Csongrád Megyei Bíróság 2.Mf.21.489/2008/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek
- tizenöt nap alatt - 20.000 (húszezer) forint és 5.000 (ötezer) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A felperes a keresetében a 2005. április 26-án történt balesetével összefüggésben 1.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és járulékai, vagyoni kártérítés címén 46.073 Ft/hó és ennek járulékai, 106.115 forint felmondási időre jutó átlagkereset és ennek kamata, valamint 432.485 forint után 2007. június 19. napjától 2008. április 29. napjáig járó késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

A Szegedi Munkaügyi Bíróság 8.M.754/2007/23. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek tizenöt napon belül 106.115 forintot és ezen összeg után 2007. június 19. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű késedelmi kamatát, valamint 432.485 forint tőkeösszeg után 2007. június 19. napjától 2008. április 29. napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű késedelmi kamatát. A bíróság a kereset ezt meghaladó részét elutasította, és a felperest 1.500.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte.

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2001. július 1-jétől állt az alperes alkalmazásában területi képviselőként. Munkaköre szerint az alperes partnereit felkereste, az egyes szórakozóhelyeken lévő játékautomaták számlálóinak állását rögzítette, pénzügyi elszámolást készített, a bevételt adminisztrálta, azt átvette, és a partnerek esetleges kéréseit rögzítette. Munkavégzésének helye B. m., M. és környéke,

továbbá az é. o. 3-4 m. volt, utóbbi hétfőnként kellett végigjárnia.

A felperes 2005. április 26-án 10 óra 55 perc körüli időben az alperes tulajdonát képező C. C. típusú személygépkocsival közlekedett az úton K. irányából A. felé. Az út kereszteződéséhez érve figyelmen kívül hagyta az elsőbbségadás kötelező jelzőtáblát, és fékezés nélkül behajtott a kereszteződésbe, ahol a gépjármű jobb oldalának ütközött az M. tehergépkocsi. A baleset következtében a felperessel együtt utazó, szintén az alperes alkalmazásában álló M. Cs. elhunyt, a felperes súlyos életveszélyes sérülésekkel került kórházba. A felperesnél a D.-d. R. Ny. I. határozatával 67 %-os üzemi balesettel összefüggő munkaképesség-csökkenést állapított meg, III. csoportú rokkantnak nyilvánította.

Az alperes 2007. június 19-én rendes felmondással szüntette meg a felperes munkaviszonyát az Mt. 87/A. §-ára hivatkozással. A felperes részére 2006. október 1-jétől baleseti rokkantsági nyugdíjat folyósítanak.

A munkaügyi bíróság álláspontja szerint az Mt. 174. § (2) bekezdésének első fordulataiban rögzített mentesülési ok jelen esetben nem fogadható el, hiszen a bekövetkezett üzemi baleset nem a munkáltató működési körén kívül esett. Ugyanakkor megállapítható volt, hogy a bekövetkezett balesetet a munkavállaló kizárólagos és elháríthatatlan magatartása okozta. Ennek kapcsán a bíróság hangsúlyozta, hogy a felelősség alóli mentesülés szempontjából nincs jelentősége annak, hogy a munkavállaló kizárólagos és elháríthatatlan magatartása vétkes (szándékos vagy gondatlan) magatartás volt-e. Az állandó bírói gyakorlat szerint a munkáltató (halálos kimenetelű) munkahelyi baleset esetén mentesül a kártérítési felelősség alól, ha a baleset kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása miatt következett be (BH.1993.270.).

A bíróság nem látta megállapíthatónak, hogy az alperes a napi pihenőidőt nem biztosította a felperes részére, figyelemmel arra, hogy sem a felperes, sem a tanúk nem tudtak konkrét időpontot közölni a felperes munkavégzésének kezdetére, illetve végére, ezért a bíróság a felperes vagyoni és nem vagyoni kártérítés iránti kereseti követelését elutasította.

A felmondási időre járó átlagkereset tekintetében a felperesi igényt az alperes nem vitatta, ezért azt a bíróság külön nem vizsgálta. Az alperes ugyancsak nem vitatta, hogy a felperesnek 2008. április 29-én 432.485 forintot fizetett ki mint a felmondási időre járó átlagkereset, ezért a bíróság a fennmaradó 106.115 forint és ennek késedelmi kamatai megfizetésében marasztalta az alperest. Az alperes ugyancsak nem tette vitássá, hogy a megfizetett 432.408 forint kifizetett átlagkereset kapcsán 2006.

június 19-étől annak megfizetéséig késedelembe esett, ezért a bíróság ezen időszakra kötelezte az alperest a Ptk. 301. § (1) bekezdése alapján járó késedelmi kamat kifizetésére.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Csongrád Megyei Bíróság 2.Mf.21.489/2008/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezését részben és akként változtatta meg, hogy a felperes által fizetendő elsőfokú perköltséget 720.000 forintra leszállította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 6.400 forint elsőfokú eljárási illetéket, míg ezt meghaladóan a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli. Egyebekben a jogerős ítélet az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, és a felperest 120.000 forint másodfokú eljárási költség megfizetésére kötelezte.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a lefolytatott bizonyítás eredményeként a bizonyítékok helyes értékelésével az helytállóan került megállapításra, miszerint az alperes munkáltató az Mt. 174. § (2) bekezdés második fordulata alapján mentesül a felelősség alól. A bíróság kifejtette, hogy annak ellenére, miszerint az adott napon a felperes által vezetett menetlevelek a baleset során használhatatlanná váltak és a felperes emlékezetkiesése miatt egyáltalán nem volt megállapítható az adott két nap történése, bizonyított volt, hogy a felperes hétfői, illetve keddi napokon milyen útvonalterv alapján kb. hány kilométert vezetett, és napi kb. hány órás munkaidőt teljesített. Megállapítható volt tehát, hogy a felperes hétfői napokon rendszerint 700-800 km-t, míg keddi napokon mindössze kb. 300 km-t vezetett rendszeresen. Ennek alapján megítélhető volt a megtett útidő, továbbá az alperes nem vitatta, hogy a felperes az egyes partnereknél ügyintézésrel kb. 20 percet töltött. Így viszonylag pontosan megállapítható volt a felperes hétfői, illetve keddi napokon teljesített teljes munkaideje is. Mindezek alapján a másodfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a felperes munkaideje nem vitásan hétfői napokon az Mt. 117/B. § (3) bekezdése szerinti 12 órás munkaidőt meghaladta, a keddi napon viszont 8 óránál kevesebbet kellett tevékenykednie. Ebből következően - a rugalmas munkaidőre is figyelemmel - a napi 11 órás pihenőidő a balesetet közvetlenül megelőzően a felperes számára biztosítva volt. A felperes nem tartotta be az Mt. 103. § (1) bekezdés a) pontjában írtakat, ugyanis a napi 11 órás pihenőidő letelte előtt már munkába állt a baleset napján, holott az aznapra előírt útvonalterv teljesítése ezt nem indokolta. Ezért a felperes a baleset közvetlenül kiváltó okaként a 11 óránál rövidebb pihenés miatti fáradtságára és ebből következő figyelmetlenségére alappal nem hivatkozhat.

A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet „megváltoztatását”, az alperes kereset szerinti marasztalását, és perköltség fizetésre kötelezését kérte.

A felperes hivatkozása szerint a munkabalesetet megelőző hétfői napon kb. 800 km-t vezetett, a munkát reggel 4 órakor kezdte, későn este, 21 óra 20 perckor fejezte be D.-n, majd 21 óra 40 perckor érkezett a lakására. Másnap, kedden (a baleset bekövetkezésének napján) korán, reggel 6 óra 20 perckor kezdte el a munkát. A munkáltató rendszeresen így foglalkoztatta, rendszeresen túlórázott, különösen a hétfői munka befejezése és a keddi munkakezdés között nem biztosította részére az Mt. 123. §-ában előírt 11 óra pihenőidőt. Megítélése szerint nem csupán az objektív felelősség fennállása, hanem a munkáltató vétkes magatartása is megalapozza a kártérítési igényt.

A felperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozott arra, hogy a büntető bíróság ítéletével megállapította, miszerint nem használta a baleset bekövetkezésekor a biztonsági övet. Ez a valóságnak nem felel meg, ellentmond ennek a helyszínelő rendőri jelentés, a perben alkalmazott szakértő, valamint a felperes bordaközi sérülése is.

Az alperes azzal érvelt, hogy a munkát a felperes oszthatta be, túlóráznia nem kellett, és biztosított volt a 11 órás pihenőidő. Ennek ellentmond az, hogy a munkáltató egy bizonyos mennyiségű munka ellátását várta el heti és napi bontásban, amit különösen hétfői napokon nem lehetett csak olyan módon ellátni, ahogy azt a felperes tette. A munkáltató megszabta azt is, hogy 17 óra 15 perckor, amikor a pénzszállítók megérkeznek a Sz., B. út alá, a pénz elszállításra elő legyen készítve.

A felperes további előadása szerint 34 éves, és a baleset következtében lényegesen megváltoztak az életkörülményei. Nagyon fáj a feje, nehezebb esik a beszéd, nem tud aludni, szórakozni nem jár, önbizalmát veszítette. Párválasztási, családalapítási esélyei a baleset következtében szinte lehetetlenné váltak.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult a felperes perköltség fizetésre kötelezése mellett.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az Mt. 174. §-ának (1) és (2) bekezdése értelmében a munkáltató a munkavállalónak munkaviszonyával összefüggésben okozott kárért vétkességére tekintet nélkül, teljes mértékben felel. Mentesül a munkáltató a felelősség alól ha bizonyítja, hogy a kárt működési körén kívül eső elháríthatatlan ok, vagy kizárólag a károsult

elháríthatatlan magatartása okozta. Az MK. 29. számú állásfoglalás rendelkező részének c) pontja szerint pedig „a munkavállaló magatartása akkor vezet a munkáltatónak az Mt. 174. §-a (1) bekezdésén alapuló felelőssége alóli mentesülésre, ha a kárt - függetlenül attól, hogy az okozás vétkes volt-e vagy sem - kizárólag a munkavállaló maga okozta, és az a munkáltató részéről elháríthatatlan volt.”

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján - a perbeli napra vonatkozó menetlevél hiányában is - megállapítható volt, hogy a felperes hétfői napokon rendszeresen 700-800 km-es utat tett meg, míg keddenként kb. 300 km-t kellett vezetnie. A másodfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperes tevékenysége hétfői napokon az Mt. 117/B. § (3) bekezdésében megjelölt legfeljebb 12 órás teljes munkaidőt meghaladta, keddi napon ugyanakkor napi 8 óránál kevesebbet kellett dolgoznia. A rugalmas munkaidőre figyelemmel ítéleti bizonyossággal volt rögzíthető, hogy a felperes számára biztosított volt a balesetet megelőzően a napi 11 órás pihenőidő.

A felperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozott arra, hogy keddi napokon is meghatározott időpontban várták a játéktermekben, illetve hogy meghatározott időpontig kellett visszatérnie az alperes telephelyére, így ezeken a napokon sem tudta munkaidejét saját maga beosztani. Az eljárás során arra vonatkozóan nem merült fel adat, hogy a felperesnek pontosan megjelölt időpontban kellett pénzt átvennie az alperes elvárásának megfelelően, ebben a körben a munkavállaló bizonyítékot nem jelölt meg [Pp. 164. § (1) bekezdés].

Alaptalanul hivatkozott a felperes felülvizsgálati kérelmében arra a körülményre is, hogy a büntető bíróság által megállapítottakkal ellentétben használta a biztonsági övet, mivel ez önmagában nem alkalmas annak megállapítására, hogy a baleset nem kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása miatt következett be. Az alperes felelősségét kizárja az a tény, hogy a felperes a KRESZ szabályait megszegve, lassítás nélkül hajtott a kereszteződésbe a baleset bekövetkezését kizárólagosan előidézve.

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése értelmében a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

A felperest a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése értelmében kötelezte a felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az adott ügyben még irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2009. november 11.

**Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, dr. Mészárosné dr. Szabó
Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Sztojkoné dr. Hajdu Edit s.k. bíró**

A kiadmány hiteléül:

Nné

tisztviselő